

SZARVASI KÖZLÖNY

1943. július 18. Vasárnap.

POLITIKAI HETILAP

XXI. évfolyam. * 29. szám.

A lapot küldi:

Felöltszerkesztő:

Előfizelési árak: Helyben házhoz hordva negyedévre 1'30 P. Vidékre negyedévre 2 pengő. Egy példány ára 10 fillér.

Cím: .....

Orosz Iván

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szarvas, I. ker., Horthy Miklós út 9. Az összes postai küldemények ide címzendők! Telefonszám 16.

Tábori postaszám: .....

A termelési csata szociális alapjai

Megindult a harc az egész országban az új gazdasági év nagyobb darab kenyéréért. Milliós arató dolgozik fáradhatatlanul, hogy biztosítsa az ország számára a mindennapi kenyeret. Ez a békés harc szervezettséget és felegyelmet kíván. E két tényező fontosságára csak a legutóbb mutatott rá a pénzügyminiszter s a termelői munka megbecsülését jelentette beszédében az a része, amikor a hátsó front szürke, igénytelen dolgozóit katonáknak nevezte. Minden hadsereg egyik legfontosabb tényezője az, ha katonái lélekben egységes felfogással tudják, hogy miért kell harcolni s mi az a cél, aminek elérésére törekedni kell minden eszközzel. A hátsó front harcainak is ilyen egységes felfogást kell tanúsítani akkor, amikor fáradhatatlanul dolgoznak a magyar jövő érdekében. Ezért a munkáért talán nem jár fényes kitüntetés és elismerő szó, de annál nagyobb a jutalom akkor, amikor a gazda Isten segítségével bevégzett aratás és betakarítás után nyugodtan térhet pihenőre, mert biztosítva van családja jövőszenteli ellátása. Ha minden gazda úgy gondolkozik, hogy családján túlmenően az országról is gondoskodni kell és termésének meghatározott részét jó szívvvel adja be a méltányos árért, akkor a hátsó front katonái is elérték a kitűzött nagy célt: egy év ellátásának biztosítását. A hadseregben mindent megtesznek a katonák harci kedvének növelésére. Ezt tette meg a kormány a belső front katonáinál is, amikor az új termésrendeletben fontos szociális rendelkezéseket hozott. Elsőnek azokról emlékezik meg, akik életüket vagy egészségük feláldozásával vívták ki a nemzet jogos elismerését. Az új termésrendelet úgy intézkedik, hogy a beszolgáltatási köteleesség teljesítésébe be lehet számítani az aratórészt annál a gazdálkodónál, aki a 20 holdnál kisebb szántóföldterületén az aratási munkálatokat vagy a maga, vagy családtagjai háborús katonai szolgálata

miatt nem végezhetette el. Az aratórészt beszámítása megilleti a hadirokkantakat és hadiözvegyeket is, ha 20 holdnál kisebb szántóföldterületen gazdálkodnak. Ez a rendelkezés talán szerényen húzódik meg a hadigondozás és

hadirokkantak ellátását biztosító számos nagyfontosságú intézkedés között, de ez is biztosítja annak a szociális problémának a megvalósítását, mely a háborús idők között is akadálytalanul fog lebonyolításra kerülni. Az új terménybeszolgáltatási rend mindenki számára köteleességeket

ír elő. E köteleességek teljesítése alól kivétel nincs. És mégis azok, akik fegyverrel kezükben védték az országot, különböző kedvezményeket kapnak, tehát érezhetik, hogy harcuk és küzdelmük nem volt hiábavaló, mert azért megkapják a nemzet háláját bármilyen életmegnyilvánulásban is.

Augusztus elején megindul a hajózás a Körösön

Hajóállomást kap Szarvas, Békésszentandrás és Öcsöd is

Békésvármegye történetében új fejezet kezdődik: augusztus első felében megindul a hajózás a Körösön. Régi álom válik valóra, régi óhaj teljesedik ezzel s mikor az első gőzhajó a békési kikötőből elindul a Tisza, a Duna és azon le a Fekete-tenger kikötői felé, ez olyan vízi út salavatását jelenti, mely a vármegye közgazdasági érdekeinek igen nagy kielégülését szolgálja. Megépült a békésszentandrás Horih István duzzasztómű, megépült Békésen az ország legmodernebb tárháza, készen áll a kikötő is s most pár hét múlva elindulnak a hajók is: Békésvármegye életében ez olyan fordulatot jelent, aminek üdvös hatását rövidesen érezni fogja az egész közgazdasági élet. Beliczey Miklós főispán most fogadta a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt. öttagú-küldöttségét, amely

Szelke Árpád tengerészkapitány, MFTR igazgató-helyettese vezetésével megtárgyalta az idén, már a közeljövőben megnyíló körösi személyforgalom megindításának kérdését. A személyhajózás Csongrád és Békés közt a következő hajóállomások beiktatásával fog lebonyolódni: Öcsöd—Szentandrás—Szarvas—Endrőd—Gyoma és Köröstarcsa. A főispánnal lefolyt megbeszélés után a MFTR bizottsága vezér dr. Pánczél József vm. főjegyzővel a törvényi közigazgatási bejárás megjelölésének részleteit beszélte meg. Ennek megtörténte után megnyílik a hajóút. Sokszor és sokat írtunk már erről az új korszakot nyitó nagy teljesítményről, amit a Körös hajózhatóvá tétele jelent, kiemeltük azoknak a kiváló férfiaknak nagy érdemét, akik ennek a víziútnak létrehozása körül, fáradsá-

got nemkímélve, közreműködtek. Most újra meg kell állapítanunk ezeket a nagy érdemeket, mert ezekért hálás köszönet jár, köszönet és elismerés az egész vármegye részéről. S ennek az elismerő köszönelnek oroszlánrésze Beliczey Miklós főispán illeti, aki hivatalba lépésének első percétől nem szünt meg a nagy cél megvalósítása érdekében mindent és mindenütt munkálkodni. Most, hogy az első gőzhajó ma holnap horgonyt vet a szarvasi kikötőben, Beliczey Miklós főispán bizonyára boldog örömmel szemléli munkájának eddigi eredményét, de bizonyos az is, hogy ez az eredmény egyúttal biztatást is jelent az ő számára a nagy mű befejező résznek, a harmadik Köröslépcső megépítésének mielőbbi megvalósításához.

Vámörülésre jogosult az az alkalmazott, aki fizetését gabonában kapja

Azonkívül jogosult minden termelő, akinek gazdakönyve van

A gabonarendelet értelmében kenyérgabona vámörülésre vagy vámcserelésre jogosult a mezőgazdasági ingatlan tulajdonosa, haszonélvezője, javadalmasa és haszonbérletje, valamint az, aki ilyen ingatlant kenyérgabonában fizetendő életjáradékért ruházott át, az állandó mezőgazdasági alkalmazott, ideértve az értelmiségi alkalmazottat, továbbá a szerződés alapján foglalkoztatott orvost és állatorvost is, amennyiben járandóságát kenyérgabonában kapja, a nyugdíjas vagy kegydíjas volt mezőgazdasági alkalmazott vagy annak hátramardottja, ha járandóságát kenyérgabonában kapja, a mezőgazdasági munkások, cséplőmunkások és pásztorok, a bérceplő vállal-

kozó és ennek alkalmazottjai, a konvenció iparos, a vámörülést végző malom tulajdonosa, haszonélvezője vagy bérletje és ennek alkalmazottjai, az állami, vármegyei, községi, közbirtokossági, hegyközségi alkalmazott, ha javadalmazását kenyérgabonában kapja. Az, akinek gazdakönyve van, illetve, aki munkásigazolványt kapott, az minden további igazolás nélkül jogosult vámörülésre. A fenti felsorolt személyek vámörülési jogosultsága csak arra a kenyérgabona mennyiségre terjed ki, amelyet maguk termeltek, illetve, amit természetbeni járandóság címén megszereztek. A vámörülésre jogosultaknak július 31-ig kell kérni a községi előjáráságtól a vámörülési tanúsítvány

kiállítását. Az, akinek gazdakönyve van, annak gazdakönyvébe a községi előjáráság beírja a megörülthető kenyérgabona mennyiségét, az örülés határidejét s ezt a bejegyzést aláírással és pecséttel látja el. Ez a bejegyzés egyúttal vámörülési tanúsítványul is szolgál. Az a gazdálkodó, aki mezőgazdasági idénymunkásokat élelmezéssel szerződtetett, kérheti a községi előjáráságtól a munkások élelmezéséhez kenyérgabona mennyiségre vámörülési tanúsítvány kiállítását. Minden vámörülésre jogosítottnak tudni kell, hogy a tanúsítványt másra át nem szabad ruházni, és aki azt elveszti, új tanúsítvány kiállítását nem igényelheti.

HÍREK

Istentiszteletek

A szarvasi ev. nagytemplomban vasárnap délelőtt 10 óra, d. u. 6-tól magyar, az újtemplomban magyarnyelvű istentisztelet tartanak. Szerdán délelőtt a nagytemplomban a tónyelvű könyörgés után magyarnyelvű irásmagyarazat.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap délelőtt fél 9 órakor csendes mise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután 4 órakor ájtatosság. Köznapi misék reggel fél 8 órakor.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az a régi parochia, II. ker., 221. sz. alatt lesz megtartva. Biblia órák szerdán délután 7 órakor lesz ugyanott. Kondoroson minden hónap második vasárnapján délután 2 órakor van istentisztelet a községi iskolában.

— **Eljegyzés.** Raffay Eszter és Deme Dezső jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter dr. Dörnyei József ügyvédnél joggyakorlatot folytató dr. Falusi Imre ügyvédjelöltet kir. járásbíróvá aljegyzővé nevezte ki és szolgálati helyre a helybeli kir. járásbíróshoz osztotta be.

— **Véglegesítés.** A földművelésügyi miniszter vitéz Vadász József szarvasi id. minőségű miniszteri számliszlet jelenlegi állásában véglegesítette.

— **Országgyűlési képviselőnk üdülő szabadságon.** Vitéz Zerinváry Szilárd, a kerület országgyűlési képviselője orvosa tanácsára a napokban pár hetes üdülőszabadságra utazott. Országgyűlési képviselőnk lapunkon keresztül kéri kerületének panasztevő lakosságát, hogy panaszokkal csak visszalérése után forduljanak hozzá, mert üdülő szabadsága alatt nem áll módjában a panaszok orvoslása után járni. Hazaérkezését és megtartandó panaszkihálgtásai nak idejét lapunkban annak idején közölni fogjuk.

— **Értesítés.** Ezúton értesítjük mindazokat, kiknek közelgő esküvőnkrol tudósítást küldtünk, hogy az esküvőnk helye megváltozott, amennyiben azt f. hó 17-én délután 6 órakor az állami népiskolában tartjuk meg. Plenczner Edit és Nagy Ferenc.

— **Nagy idők, kicsinyeskedő emberek.** A mai nehéz és nagy idők a cukorbetegség körében is fokozottan éreztetik súlyukat. A kormányzat kénytelen volt az orvosi rendelvényekre kiszolgáltattott cukorigényléseket is revízió alá venni, mert már általános volt, ha valakinek bármilyen kis baja volt, első orvosságnál a dupla cukoradagot igyekezett igényelni. Orvosi megállapítás szerint, a legtöbb, még betegeskedő szervezet is ki tudja vonni az élelemből és csak a szénhidrát feldolgozásra nem alkalmas szervezet szükségli a nagyobb cukormennyiséget. Ilyen beteg pedig aránylag igen kevés van. Most, hogy ez a megszorítás sokak cukoradagját visszaállította az eredetire, ezek méltatlankodnak és az orvosokat molesztálják nehéz és sok munkájukban. Nagy időkben mindenkinek le kell mondani valamiről és a képzelt betegek is hozhatnak áldozatot. Nagy időkben a kicsinyeskedő ember elsősorban önzését bizonyítja, már pedig önzésnek nem szabad senkinek sem lenni akkor, amikor nemcsak mindnyájunk, de a saját életünkről is szó van.

Megjelent a rendelet a sertések és zsiradékfelék beszoigáltatásáról

A gazdálkodó saját és háztartása részére csak engedéllyel vághat sertést

Most jelent meg a Közellátásügyi Miniszter rendelete amely a sertést és a zsiradék beszoigáltatását szabályozza. Ennek a rendeletnek hatálya alá tartozik: hizottsertés hizlalás céljaira vásárolt legalább 20 kilós soványserlés, zsirszalonna, sózott szalonna, baromfiszir, baromfihály, valamint a serlés feldolgozásából származó husipari és konzervipari termékek. A gazdálkodó a zsirbeszoigáltatási kötelezettség teljesítésére szánt hizottsertést 1944 február 28-ig köteles a vásárlásra jogosított személynek felajánlani. A régi rendelet alapján kötelezően beszoigáltandó serlészsiradékot a vágástól számított 8 nap alatt kell beszoigáltatni. A zsir vagy szabadválasztású beszoigáltatási kötelezettség teljesítésére szánt zsiradék és sertés vásárlására jogosult személynek 1944. július 30-ig ajánlható fel. A községi előjáróság útján értesítik majd a gazdákat,

hogy lakóhelyük területén milyen cégek jogosultak beszoigáltatási kötelezettségre szánt állatok vagy termények átvételére. Az átvett állatot vagy zsiradékot a kijelölt kereskedőbevezei a gazdakönyvbe. A gazdálkodó saját háztartási és gazdasági szükségletére serlést csak a községi előjáróság által kiállított vágási igazolvány alapján vághat le. A kényszervágásban levágott sertést közfogyasztásra keil bocsátani. Továbbtartásra vagy hizlalásra szolgáló serlés vásárlására a közellátási kormánybiztos ad engedélyt. Ha a haszonbérő a bérbeadónak természetben haszonbér fejében szolgáltattott sertést vagy zsirt a beszoigáltatási kötelezettség teljesítésébe beszámítani kívánja, a haszonbérbeadó köteles ezt az előjárónál bejelenteni. Ilyen esetben természetesen a haszonbérbeadó és a háztartásához tartozók zsirjegyét nem kaphatnak.

A gazdakönyv adatai ellen felszólalni a közellátási kormánybiztoshoz lehet

A felszólalások a községi előjáróságokon adhatók be

A gazdakönyv adatai ellen, illetve beszoigáltatási rendszerrel kapcsolatban helyesbítések, kiigazítások iránti kérelem mind nagyobb számban érkezik be naponta, részben a közellátási kormánybiztoshoz, részben pedig a közellátási felügyelőséghez. Ez a helytelen gyakorlat a felszólalások elbírálását úgy a kormánybiztos, mint a felügyelőség részéről lehetetlenné teszi, mert a felszólalások, helyesbítések stb. iránti kérelmek az illetékes előjáróság javaslatát nem tartalmazzák. A gazdakönyv adatai a beszoigáltatási kötelezettség, vagy bármilyen ezzel kapcsolatos helyesbítés, kiigazítási kérelem, minden esetben a gazdakönyvet kiállító hatóságnál nyújtandó be, a közellátási kormánybiztoshoz címezve. Az így benyújtott kérelmet az illetékes hatóság saját vé-

leményével ellátva, esetleg a közellátási bizottság véleményét meghallgatva, terjeszti fel a közellátási felügyelőséghez. A kérelmek lehetőleg olyan részletes javaslattal látandók el, melynek alapján a közellátási kormánybiztos az ügyben végleges döntést hozhat. Az érdekettek részéről közvetlenül a felügyelőséghez, illetve a közellátási kormánybiztoshoz benyújtott kérelmek érdemben el nem intézhetők, azokat az érdeketteknek vagy az illetékes községi előjáróságnak, javaslattal végezt minden esetben vissza kell küldeni, miáltal az elintézés nemcsak kése delmet, hanem felesleges adminisztrációs munkát is okoz. Az elkészített és lezárt gazdakönyv vagy a már kiállított gazdakönyv adatain a nyilvántartó hatóság csak a közellátási kormánybiztos rendelete alapján változtathat.

Gabonavásárlás!

A FUTURA főbizományosa:

a Szarvasi Takarékpénztár

(Szent István-utca 51. Telefon: 65.)

az egész járás területén, albizományosai útján is

v á s á r o l

mindennemű

gabonát, hüvelyeset és olajmagvakat.

A beszoigáltatási kötelezettségről szívesen nyújt az érdeklődőknek felvilágosítást.

— **Üzenet a harctérre.** Krátki Andrásnak a Z 183. táboripostával üzeni komaasszonya, hogy jól vannak, egészségesek és keresztfia is sok csókot küld. Ugyancsak neki üzen Meszjarik Annuska is, hogy jól van, sokat gondol reá és a jó Isten vezérelje haza mielőbb egészségesen és gvöztesen. — Zahorecz Jánosnak az F 352. táboripostával sok csókot és üdvözlőt küld a Meszjarik család. — Mucha János örvezetőnek az F 629. táboripostával sok csókot küld kisfia és nagymamája. Ugyancsak neki üzen komaasszonya Meszjarik Annuska is. Üzeni, hogy jól van, és szeretettel küldi üdvözlét a messzi távolba.

— **Megjelent a Vajda Péter gimnázium évkönyve.** Most jelent meg a szarvasi ág h. ev. Vajda Péter gimnázium értesítője amely dr. Nádor Jenő igazgató gondos összeállításában az 1942/43. tanévről. A nehéz gazdasági viszonyok miatt most csak 32 oldalon megjelent évkönyv mindenre körültekintő figyelemmel számol be az iskola múlt tanévének minden eseményéről, azonkívül statisztikai táblázatokban mutatja be az intézet tanulóira és tanulási előmenetelére vonatkozó adatokat. Ezekből meg tudjuk, hogy az iskolának az elmúlt tanévben 357 nyitvános és 12 beirt fiú és 45 beirt leány magántanulója volt. Ezekből osztályozást nyert 395 tanuló. Vallási megoszlás szerint 209 ev., 86 róm. kat., 38 ref., 1 gör. kat. és 12 zsidó tanulója volt az iskolának. Tanulmányi előmeneteleire kitűnő 34, jeles 20, jó 84, elégséges 84, túlnyomóan elégséges 49, egy tárgyból elégtelen 53, két tárgyból 7, több tárgyból 10 tanuló volt. Az évkönyv kegyelettel emlékezik meg az iskola kiváló tanáráról dr. Ponyiczky Zoltánról, aki a közelmúltban halt meg.

— **Felemlíték az illetékeket de kevés az okmánybélyeg.** Július 1-ével felemlíték az illetékek díját is, azonban a postahivatalok nem gondoskodtak előre nagyobb mennyiségű és címetű okmánybélyegről, úgy hogy emiatt zavar állt be, mivel a hivatalos okiratok felblyegzése is csak 50 filléres bélyegekkel történik. A szarvasi postahivatal a hiányt rövidesen kiküszöböli.

— **A motorkerékpár kerületváltozását is be kell jelenteni.** Fazekas Ferenc békésszentandrás lakost a rendőrbíró 2 napi elzárásra átváltoztatható 10 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert motorkerékpárjának a gépjárműkerület változását a gyulai rendőrségen, mint gépjárműkerületi hatóságnál nem jelentette be.

**Likőrt,
Rumot,
Pálinkát**
NAGY SÁNDOR
likőrgyárából vásárol
minden italmérő.

DREHER-SÖR a sörök gyöngye!

ÜDÍT, TÁPLÁL, ERŐSÍT. Téli és Góliát-sör! Félrevezetéseknek ne üljön fel!
Ezt kérje mindenütt! Csapolva és üvegekben kapható az összes italmérésekben.

— A bányai ev. egyházkerületi tanítóegyesület közgyűlése. A bányai ev. egyházkerület hétfőn Mezőberényben tartotta meg évi közgyűlését, amelyen a szarvasi és kondorosi ev. tanítóság is nagy számban vett részt. A templomi isentisztelet után a Hősök Emlékművéhez vonult ki a tanítóság, amit Lelkes Pál szarvasi ev. igazgató-tanító az egyesület titkára koszorúzott meg. A közgyűlésen Lelkes Pál titkári jelentést terjesztett be, amelyben részletesen foglalkozott az egyházmegyei tanítótestületek múlt évi működésével. Nagyon tartalmas, gondosan összeállított jelentésében felsorolta azokat a tanítói problémákat, amelyek megoldása feltétlenül szükséges az eredményes egyházi és nemzeti nevelés szempontjából. Szakács György szarvasi tanító pedig „A tanyai oktatás mullja és jelene” címmel tartott nagyon megszívlelendő előadást, amelyben szomorú képet festett tanyai né-

Gazdák figyelmébe!

A háborús viszonyok folytán zsákkészleteink tönkrementek s újonnan beszerezni azon minőségben lehetetlen.
Hogy a helyi szükségletet mégis biztosítsuk,

kölcsönzsákokról

gondoskodtunk, hogy az igényeket kielégíthessük.
Ezen kölcsönzsákokat később megállapított helyen fogjuk
a t. gazdaközönség rendelkezésére bocsátani.

Szarvasi gabonakereskedők.

pünk nevelése és oktatása terén a tanítóhiány miatt bekövetkezett siralmas helyzetről. A közgyűlés mindkét előadást jegyzőkönyvi elismerésben és köszönetben részesítette.

Időszerű gazdasági kérdések

Néhány szó a tarlószántásról

Egy gondokkal telített esztendő után eljutott a gazda munkája eredményének betakarításához. A gazda munkájában azonban nincs megállás, nem nyugodhatunk babérinkon. Még a betakarítás közepén vagyunk, de máris gondolnunk kell a jövő évrre: Most kell lelektetnünk a jövő évi eredmények alapjait.

Az eredményhez sok minden kell. Az isteni gondviselés sokban segít munkánkban, de mindent Istenre bízni bátor dolog lenne. Magunknak is igyekeznünk kell munkánkkal a természet segítségére lenni.

Növényeinknek, hogy fejlődhessenek, sok mindenre van szükségük. Miként az embernek, a növényeknek is szükségük van tápanyagokra. A szükséges tápanyagok részben a trágyázással adjuk meg növényeinknek, de ez egyrészt nem elég, másrészt meg át is kell alakulniuk, hogy növényeink számára felvehetőek legyenek. A hiányzó tápanyagok rendszerint rendelkezésére állanak a talajban, csak fel kell használni. Mind a talajban levő tartalékokat, mind trágyázással a talajba jutott tápanyagokat,

csak akkor használhatja fel a fejlődő növény, ha ezek olyan átalakuláson mennek keresztül, melyek lehetővé teszik a növény számára annak felvételét. Ezt az átalakító munkát a talajba élő apró élőlények, a baktériumok végzik el.

Aratás után talajaink tápanyagban igen szegények, és ha nem követünk el mindent, hogy a tartalék tápanyagokat a baktériumok feltárhják, átalakítsák, akkor hiába minden munka, iparkodás, eredmény nem lesz. Miként segíthetjük elő a baktériumok munkáját? Miként adhatjuk meg számukra azokat a feltételeket, melyek segítségével elvégezhetik a számukra olyan fontos feladatokat? — Ismernünk kell ehhez a baktériumok életfeltételeit. — Hogy eredményes munkát végezhessenek, szükségük van nedvességre, megre és levegőre. Az utóbbi kettőben nem lenne hiány, mert aratásutáni időben a szükséges meleg rendelkezésre áll, és a levegő is hozzáfér a talaj azon rétegéhez, ahol a baktériumok végzik munkájukat. Közvetlenül aratás utáni napokban nedvesség is lenne elég, ha a

gazda igyekezne azt megőrizni. Hogy a levegő és a meleg bejuthasson a talajba, fel kell azt lazítani, tehát le kell a talajt buktatni. Ezt a munkát többé-kevésbé el is végzik a gazdák, de ha csak ennyit tesznek, akkor több a kár mint, a haszon. Amikor a talajt felforgatja a gazda, a talaj felületét nagyobbá teszi és ennek következtében az nagyobb felületen érintkezik a levegővel. Amennyire szükséges a levegő a baktériumok életéhez, annyira káros, ha túlzott mértékben jut a levegő a talajhoz, mert az amúgysem bőségesben lévő nedvességet kiszáradítja és ezzel a másik idegen fontos életfeltételtől fosztja meg őket. A tarló alászántására igenis szükség van, de szükséges az is, hogy utána zárta legyen a talaj felszínét, hogy megvédhessük a talaj nedvességét a száradó szelek ellen. Ha tehát azt akarjuk, hogy a tarlószántással eredményt érjünk el, el is kell azt apróra munkálni boronálással, s ha ez nem elég, mint ahogy a leggyakrabban nem is elég, hengerezéssel. Ezzel mind a három életfeltételt biztosítottuk a baktériumok számára, s módjukban lesz elvégezniük azt a munkát, amellyel a növények számára használhatóvá alakítják át a talajban levő tápanyagokat.

Természetesen a tarlószántás nemcsak ebből a szempontból érdemel figyelmet. Így, hogy csak egyebet ne említsek, a gyomok elleni küzdelemben is hathatós segítséget nyújt a gazdának, és az alászántott tarlómaradványokkal a talajt tápanyagokkal gyarapítani.

A tarlószántással azonban szelni kell. Minden munkát meg kell, hogy előzzön, mert ha megkéstünk vele, kiszárad a föld felső rétege, s csak hantokat szaggatunk fel, s ezeket már eldolgolni, elaprózni, s eként a talaj felszínét zárta tenni, aligha sikerül. Hogy meggyorsítsuk ezt a munkát, nem kell ragaszkodnunk az ekéhez. Igen szép, ami nagyon fontos, gyors munkát végzünk egyéb híján lókapával is. Természetesen ha egyéb

gyors és jó munkát végző eszköz pl. tárcsa áll rendelkezésre, ezzel végezzük el.

A tarlószántásnak már egész irodalma van. Sokat lehetne róla írni, de szűkreszből kereteim között csak a legfontosabb szempontokat domborítottam ki, és igyekeztem rámutatni annak a következő évi terméseredmény kialakítására gyakorolt nagy jelentőségére.

TAR FERENC

m. kir. gazdasági tanár.

— Nem tartott inspekción. Nyíri Dezső szarvasi bérautófuvarozó a vasúti állomási inspekción nem teljesítette, ezért a járási rendőrbíró 2 napi elzárásra átváltoztatható 10 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Engedély nélkül baromfit, lisztet és tejterméket szállítottak. Hajdú Antalné, Adamik Mária és Gilyan Zsuzsanna szarvasi lakosok Szarvasról nagyobb mennyiségű élő- és vágottbaromfit, tojást, vaját és lisztet szállítottak el. A szajoli csendőrségnek sikerült őket megfogni. A szolnoki járás központi járásbírája, mint rendőri büntetőbíró 5—5 napi elzárásra átváltoztatható 20—20 pengő pénzbüntetésre és az engedély nélkül szállított baromfinak, lisztnek és tojásnak elkobzására ítélte őket.

— Trágyahordás közben a lábát törte. Tusjak András szarvasi 37 éves mezőgazdasági cseléd Kacsokics Aladár földbirtokos Kákapusztai gazdaságában trágyát hordott. A megrakott kocsirol leugrott és az ugrás következtében bal lábát bokában eltörte. A szarvasi mentők a szentesi kórházba szállították.

— Leesett a szánaskocsiról. Tomasovszki Pálné 58 éves helybeli lakos Halásztelekről szénát akart szállítani. A megrakott kocsirol lecsúszott és bal keze csuklóban eltört. A szarvasi mentők a gyulai kórházba szállították, ahol gyógykezelés alá vették.

Zeneiskolai beiratások:

hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken 4—7 óra között.

Temmel Gabriella

zeneiskolai igazgatónál. Horthy-út 100. Ugyancsak akkor kéretnek jelentkezni azok is, akiknek zongora hangolásra van szükségük.

Újból megnyit

KERÉKTŐ iszap- és gyógyfürdő.

A szokatlan nagy érdeklődésre való tekintettel felkérem az üdülő közönséget, hogy szobaigényléseiket már most jegyeztessek elő, mert azt csak így tudom biztosítani nb. vendégeimnek.

Teljes tisztelettel:
ÉGETŐ JÁNOS
KERÉKTŐ.

FRECSKA-MOZGÓ

SZARVAS, TELEFON: 64.

Július 16 án, pénteken, 17-én, szombaton, 18 án, vasárnap, 19-én, hétfőn: 4 NAPIG!

Éjszaka lánya

Magyar filmszenzáció

Július 21-én, szerdán, 22 én, csütörtökön:

Meghalok érted

A legszebb cirkusziilm.

Eladó ingatlanok:

DINNYEFÖLD és GYÜMÖLCSÖS különböző nagyságban.

SZÁNTÓFÖLDEK, GYÜMÖLCSÖSÖK 1 holdtól 200 holdig különböző nagyságban és minőségben.

BELTELKES LAKÓHÁZAK a község minden részében 6500 pengőtől 100.000 pengőig.

VÉTELRE KERESÜNK: GYÜMÖLCSÖST és SZÁNTÓFÖLDET 10 holdig tanyával, továbbá nagyobb BIRTOKOKAT 100.000 pengőtől fölfelé.

Bővebb felvilágosítást nyújt a

Szarvasi Hitelszövetkezet
Ingatlanforgalmi Irodája.

Szarvasi árdrágítók az uzsorabírótság előtt

A megállapított árnál drágábban adták és vették a baromfit, mákot és tejet

Dr. Molnár János kir. járásbíró, a gyulai uzsorabírótság Szarvason működő egyesbírája árdrágításért 5 heti fogházra, egy évi jogvesztésre és 150 pengő mellékbüntetésre ítélte Kepenyés Mihályné szarvasi lakost, aki a tej literjéért 40-50 fillért kért és fogadott el. Az ítélet jogerős. — Plentri Ferencné szarvasi lakos továbbeladás céljából Komár Jánosnéól baromfit, Bobvos Pálnétól pedig mákot vásárolt a megengedett árnál drágábban. Az uzsorabírótság Plentri Ferencné 6 heti fogházra és egy évi jogvesztésre, Komár Jánosné 150 pengőre és egy évi jogvesztésre, Bobvos Pálnét pedig 100 pengőre és egy évi jogvesztésre, minhármukat pedig az árak elkobzására büntette meg jogerősen.

romfit, Bobvos Pálnétól pedig mákot vásárolt a megengedett árnál drágábban. Az uzsorabírótság Plentri Ferencné 6 heti fogházra és egy évi jogvesztésre, Komár Jánosné 150 pengőre és egy évi jogvesztésre, Bobvos Pálnét pedig 100 pengőre és egy évi jogvesztésre, minhármukat pedig az árak elkobzására büntette meg jogerősen.

Új, népszerű biztosítás terjesztésére hölgyeket és urakat

magas jutalék mellett felvesszünk. Nagy kereseti lehetőség! Beválás esetén fix és napidíjtérítés. Közzölje pontos címét levelezőlapon a Magyar-Hollandi Biztosító Rt. főigazgatójával. B. csaba, Andrássy út 8. I. em. 10.

— **Megtaposta a tehén.** Omiljak Pálné 27 éves kondorosi lakos Geist Gyula kondorosi gazdaságában az aratásnál dolgozott. Éjjel az egyik istállóban aludt, amikor az egyik tehén elszabadult és a földön fekvő asszonyt megtaposta. Súlyos belső vérzéssel és sérüléssel a mentők a békéscsabai kórházba szállították.

— **Egy szám kiugrik.** BENAMY SÁNDOR regénye. Benamy Sándor a jónévi író legújabb regényében, amely most jelent meg „Egy szám kiugrik” címmel, egy nagy szálloda keresztlétszámát adja. Az élesen megfigyelő író és a közvelenhangú riportert találkozik ebben a könyvben, mert írója kaleidoszkópszerű filmszerűséggel forgatja le előttünk a szállodai történeteket olyan érdekfeszítően, mintha csak a moziban ülne és előttünk játszódna le egy lány élete körül nyüzsgő különleges szállodai élet. Sokszor háborzongató esemény riaszt meg bennünket, máskor a pompás jellemfestés gyönyörködlet el. Igazi hús és vér emberek nagy megfigyelője Benamy Sándor, aki pár szóval nemcsak a külső alakot,

de a belső jellemet is oly szemléltetően tudja ábrázolni. Nagy élvezettel olvastuk el a szép kiállítású könyvet. A könyv címlapját Ruzicskay György festőművész szép rajza díszíti.

— **Anyakönyvi hírek.** A szarvasi anyakönyvben június 23-tól július 14-ig a következő bejegyzések történtek. Születtek: Kovács Mihály és Bankó Anna leánya Anna Éva, Hruska Mihály és Kriska Anna leánya Anna, Molitórisz János és Máté Anna fia Gábor, Melis János és Paulik Erzsébet leánya Zsuzsanna, Gulyan János és Szrnka Mária fia János-Károly, Galó György és Fabó Judit leánya Judit, Oszlász János és Sipos Aranka leánya Aranka, Bányász Mihály és Gyurecska Judit leánya Judit, Benke György és Axmann Emma fia Imre-Viktor, Janurik András és Filip Erzsébet leánya Zsuzsanna, Rágyonszki János és Szamos Róza fia István-Jenő, Jeszenszki P. István és Gombár Zsuzsanna fia István-Jenő, Búzás János és Oncsik Zsuzsanna fia halvaszülelt, Tyerjanszki Pál és Bezzeg Anna leánya Mária, Lestyan Pál és Szeljak Mária leánya Mária, Czesznak Mária és Krajcsi Mária leánya Mária, Kriska János és Liska Erzsébet leánya Erzsébet, Novodonszki Pál és Litauszki Mária fia Pál-János, Csipai Ignác és Buzi Eszter fia Pál, Szabó Mihály és Sinka Jolán leánya Vilma-Irén, Janis János és Szilágyi Judit fia Márton.

— **Házasságok kötöltek:** Uhljar György Kriska Máriaival, Kiszely János András Erzsébettel, Liszka István Nagy Lenkével, Maczik János Potoczki Judittal, Szrnka János Molnár Erzsébettel, Szelényi László Nádor Gabriellával, Várdi Károly Gál Jusztinával, Demcsák

Pál Vizi Annával. — Elhaltak: Maczik Mihályné 67, Gyurecsik Mihály 55, Dankó János 72, Gombár Zsuzsanna 16, Medvegy Jánosné Kurlik Erzsébet 57, Osztróluczi Mihály 71, Szvák Pál 33, Kugyelka András 31, Kolimár János 69, Medvegy Pálné Paraj Zsuzsanna 39, Kulcsák János 74 éves korukban.

Pályázati hirdetés.

A kondorosi ev. egyházközség templomának külső kőműves munkái tartozására pályázatot hirdet. Feltételek a gondnoki kiváltalban tudhatók meg.

Pályázati határidő: július 31.

Szarvasi Járási Ipartestülettől.
Meghívó

Felkérjük az összes ipari munkaadókat, hogy munkabér százalék ismertetése céljából folyó hó 18. án, vasárnap délután 3 órakor az Ipartestület székházában tartandó értekezletre pontos időben és okvetlen megjelenni sziveskedjenek.

Ipt. Elnöksége.

Szarvasi Járási Ipartestülettől.
HIRDETMÉNY

A Közellátási Kormánybiztos úr 518-1943. K. e. k. sz. rendelete alapján közhírré teszi az előjáróság, hogy a beszállítási kötelezettség teljesítéséhez beszámítható termények és termékek átvételére jogosított helyi kereskedők a következők:

I. Gabonafélék vásárlására jogosított helyi kereskedők: Krsnyak Pál, Gaál Ferenc, Medvegy János, Haviár István, Maczik János, Szarvasi Takerékpártár, Frcska Mihály.

II. Állatok vásárlására feljogosított marha és sertés keresek: Szrnka János.

III. Tej és tejtermékek vásárlására jogosított kereskedő O.M.T.K., Szarvas.

IV. Hüvelyesek vásárlására jogosított helyi kereskedők: Gaál Ferenc, Mónus Sándor, Szarvasi Hangya Fogy. és Ért. Szövetkezet.

Szarvas, 1943. július 15.

ELŐJÁRÓSÁG.

Szarvasi Járási Ipartestülettől.

HIRDETMÉNY

Értesíti a község előjárósága mindazokat a bérbeadókat és feles bérbeadókat, kik bérlőiktől, illetve felesbérlőiktől szerződésük alapján természetbeni kenyérgabonát igényelhetnek, hogy az Árpádköz 2. számú közellátási irodájában f. évi július 4-19-től a hivatalos órák alatt a kenyérgabona kiszolgáltatásához szükséges igazolványt szerezzék be.

Ugyancsak felhívja az előjáróság mindazokat, kik vámörlésre jogosultak a kenyérgabonával rendelkeznek, hogy az örüléshez szükséges vámörlési tanúsítvány kiállítását végezték az Árpádköz 4. számú irodájában f. évi július hó 22-től kezdve a hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

Mindkét jelentkezés alkalmával a háztartásban élők számának megállapítása zégelt családi lap, családkönyv, illetve munkásigazolvány, a kenyérgabona megszerzése jogszerezésének igazolása végezték pedig a gazdálkodó, munkásigazolvány, illetve annak igazolása mutatandó fel, akitől a vámörlésre jogosult a kenyérgabonát kapta.

Ismétellen figyelmezteti az előjáróság a lakosságot, hogy vámörlési tanúsítvány csak annak lesz kiadva, ki kenyérgabonával már rendelkezik s így a gabona csak később jut kenyérgabona a birtokába, csak akkor jelentkezzen, ha a gabona már ténylegesen rendelkezésére áll.

Szarvas, 1943. július 15.

ELŐJÁRÓSÁG.

APRÓHIRDETÉSEK.

Jókarban lévő mély gyermek-kocsi eladó. I. ker. 258.

Keresek hosszabb időre lehetőleg a képző közleében egy teljes házat, esetleg egy szoba, konyha, melléképítményekkel ellátott lakást. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Hálószobabútor és üzletberendezés eladó. II. ker., 92. sz.

Gyermektelen házaspár szeptember 1-re két szoba, konyha lakást keres melléképítményekkel együtt. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó egy drb. 3 miliméteres vaslemezből készült 10 hektoliteres víztartály, 1 drb. szárnyas pumpa és másfél hold lucerna másodszori kaszálása. Érdeklődni lehet Deák Ferenc utca, II. ker. 95.

Jókarban lévő asztalosszám teljes felszereléssel jutányosan eladó. Érdeklődni lehet ifj. Bolyán Bóninénél Öcsöd, 218. sz.

Elveszett Laudisz közs. számvéző mangolzugi nyaralójától egy Zuzsa nevű szandolin, a becsületes megtaláló vagy nyomravezető jelentse a számvézősége, 20 pengő jutalom részeseül.

Építészek és kereskedők figyelmébe! Elsőrendű tisztai mosott homok megrendelhető Szörfi Mihály kormányosnál Csongrád.

Alig használt egész szoba bútor eladó IV. ker., 119. sz. alatt.

Melis Mihálynál 20 hold föld haszonbérbe kiadó a szarvasi határban.

Endrődi határban 11 hold föld kiadó. Érdeklődni lehet I. ker., Gyóni Géza utca 245. sz. alatt.

Bármilyen állatok gondozását, teryészlését sikerrel vállalom. Érdeklődni lehet a kiadóban.

Bútorozott szoba nyaralóknak kiadó: Nagy kertesudvar. I. ker., Gróf Andrássy utca 151.

Négy középiskolát végzett fiút vagy leányt azonnalra felvesz dr. Koltai Lajos fogtechnikus.

Kiskirályszágon 28 hold szántóföld bérbe vagy felebe kiadó. Jelentkezni lehet II. ker., 372. szám alatt.

3 járás kákai legelő kiadó. Érdeklődni lehet Podaninál, I. ker., 43. szám.

50 kötetes Jókai-sorozat alkalmi áron olcsón eladó. Ugyanott egy 10 kötetes Tolnay Világtörténelem is eladó. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Jobb szoba-konyha, esetleg kétszobás lakást keresek azonnalra. Címet a kiadóba kérek

Körösparti kiosk italmérésnek vagy lakóháznak átépítve eladó. Érdeklődni lehet III. ker. Görbe utca 4. szám alatt.

Figyessen elő a Szarvasi Közlönyre

Feladó kiadó NAGY SÁNDOR Nyomatott a Szarvasi Közlöny Nyomda- és Lapkiadóvállalat nyomdájában I. ker., Borty Mihály utca 9. szám.